

FIȘA DISCIPLINEI
Introducere în istoria medie a României
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istorie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ la distanță

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istoria medie a României				Codul disciplinei	HLR 1202	
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină				Conf. dr. Adinel Dincă				
2.3. Titularul activităților de seminar / laborator / proiect – tutorele				Conf.dr. Ionuț Costea				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	Felul disciplinei DF
							Obligativitate	Obligatorie / opțională DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână – forma cu frecvență	6	din care: 3.2. curs	3			3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore pe semestru – forma Învățământ la distanță	175	din care: 3.5. SI SI = număr ECTS x 25ore/credit – (AI+AT+TC+AA)	133	AI=Nr. ore curs IF x nr. săptămâni		3.6. AT (nr ore) + TC (nr ore) + AA (nr ore)	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI) (se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)							ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)							
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren							30
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri							20
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)							2
3.5.5. Examinări							3
3.5.6. Alte activități							2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și	133						

activități de autoinstruire (AI)	
3.8. Total ore pe semestru (număr ECTS x 25 de ore)	175
3.9. Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Platforma MicrosoftTeams a UBB
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Videoproiector, calculator, fotocopii sau xerocopii după documente, colecții de documente istorice

6. Competențe

6.1 Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Regăsirea informației referitoare la disciplina propusă în literatura de specialitate. C2 Identificarea și contextualizarea surselor istorice relevante pentru domeniu C3. Stabilirea faptelor istorice relevante pe baza surselor și a istoriografiei. C4. Prezentarea orală și scrisă, în limba română a cunoștințelor de specialitate referitoare la această disciplină. C5 Utilizare la un nivel de bază a metodelor specifice a cercetării istorice
Competențe transversale	C1. Îndeplinirea riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice C2. Aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului C3. Raportarea critică la un text

6.2 Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște procesele și evenimentele istorice majore, izvoarele istorice primare edite și a fondurilor de arhivă și bibliotecă în care acestea pot fi cunoscute și confruntate cu diverse puncte de vedere din istoriografie. • Studentul cunoaște cauzele și consecințele evenimentelor și proceselor istorice referitoare la Țările Române în perioada medievală, realitatea dintre organizarea politică, socială, ecleziastică, viața economică a provinciilor române. • Studentul cunoaște evoluția problematicilor din istoriografia românească și a culturilor proxime privitoare la istoria medievală a spațiului românesc. • Studentul cunoaște principalele metode de înțelegere și analiză a izvoarelor istorice primare referitoare la Transilvania, Muntenia și Moldova în Evul Mediu. • Studentul cunoaște direcțiile principale de cercetare istorică cu privire la spațiul românesc în Evul Mediu.
------------	---

<i>Aptitudini</i>	Studentul este capabil să aplice conceptele și metodele de cercetare istorică pentru analiza și explicarea proceselor și fenomenelor istorice medievale referitoare la Țările Române. • Studentul este capabil să identifice și să evalueze critic diversele puncte de vedere din istoriografia referitoare la spațiul românesc medieval. • Studentul este capabil să utilizeze metode clasice și moderne de cercetare istorică privind atât sursele istorice primare cât și literatură secundară, elaborând un concept istoriografic original, cu respectarea normelor eticii profesionale. • Studentul este capabil să descopere și să analizeze izvoare istorice primare în diverse fonduri arhivistice, să construiască noi interpretări istoriografice pe baza acestor surse inedite. • Studentul este capabil să își desfășoare activitatea atât independent, cât și în echipe, demonstrând abilități de colaborare și comunicare eficientă pentru descoperirea, analiza și elaborarea textelor istoriografice monografice, de sinteză sau studii de caz
<i>Responsabilități și autonomie</i>	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru cunoașterea și analiza izvoarelor istorice primare, confruntarea critică cu diverse interpretări istoriografice cu referire la istoria politică, socială, economică, ecleziastică sau culturală a Transilvaniei, Munteniei și Moldovei în Evul Mediu. • Studentul are capacitatea de a lucra independent descoperire de noi surse istorice primare sau nuanțarea interpretărilor din literatură secundară privitoare la spațiul românesc medieval. • Studentul are capacitatea de a lucra independent în proiecte de cercetare interdisciplinară sau proiecte instituționale, îmbunătățind comunicarea și colaborarea, și respectând principiile eticii profesionale. • Studentul are capacitatea de a lucra independent descoperind stadiul de cunoaștere istorică referitoare la istoria medievală a Țărilor Române, să proiecteze noi direcții și subiecte de cercetare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

<i>7.1. Obiectivul general al disciplinei</i>	<i>Cursul are ca obiectiv general introducerea studenților în problematica istoriei medievale și premoderne a României</i>
<i>7.2. Obiectivele specifice</i>	Se urmărește, mai întâi, familiarizarea studenților cu dezbateră istoriografică referitoare la periodizarea intervalului cronologic cuprins între secolele VI-XVIII. Se pune apoi accent pe aprofundarea principalelor procese istorice și evenimente desfășurate în regiune până în secolul XVI. (încheierea etnogenezei și a glotogenezei, încreștinarea, formarea structurilor politico-statale, apariția și organizarea vieții urbane, evoluția principalelor categorii sociale, raporturile politice cu puterile din zonă, influența curentelor culturale și ideologice europene asupra societății locale. În partea a doua a cursului este evidențiată evoluția spre modernitate în câteva domenii majore (politic, social, instituțional, religios, cultural), prin care se exemplifică dinamica acestui complicat proces istoric.

8. Conținuturi

8.1. AI, SI	<i>Metode de predare</i>	<i>Observații</i>
<i>Sfârșitul lumii antice și începuturile Evului Mediu pe teritoriul României</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Primele formațiuni politice medievale din secolele IX-XI</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Formarea Voievodatului Transilvaniei; situația Banatului și a Părților vestice</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Formarea Țării Românești și a Moldovei</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Situația Țării Românești, Moldovei și Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XIV-lea (urmasii lui Basarab I și ai lui Bogdan I; regimul de stări din Transilvania)</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	

<i>Situația economică și socială. Instituțiile medievale românești. Biserica și credința</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Cruciadele târzii și românii în secolul al XV-lea. Situația Țărilor Române în secolul al XVI-lea; impunerea regimului suzeraniătăii otomane efective</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Mihai Viteazul și Cruciada Târzie</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Domnia, Stările și Societatea în secolul XVII</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Ortodoxia, Reforma și Contrareforma în secolul XVII</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Instaurarea stăpânirii habsburgice în Transilvania și a domniilor fanariote în Țara Românească și Moldova</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Secolul XVIII în Transilvania, Moldova și Țara Românească; reformismul habsburgic și fanariot; evoluții politice și sociale</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Românii din Transilvania între unirea cu Biserica Romei și ortodoxie</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	
<i>Umanism, baroc, iluminism</i>	<i>Lectură individuală din suportul de curs și din bibliografia indicată</i>	

Bibliografie:

1. M. Bărbulescu, Ș. Papacostea, P. Teodor, K. Hitchins, D. Deletant, *Istoria României*, Ed. Enciclopedică, 1998.
2. *Istoria Transilvaniei* (coordonatori: I.A.Pop, Th. Nagler, A. Magyari), Centrul de Studii Transilvane, vol. I (2003), vol. II (2005), vol. III (2008).
3. *Istoria României* (coord. Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan), Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2004.
4. Ioan-Aurel Pop, *Din mâinile valahilor schismatici. Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale (secolele XIII-XIV)*, Editura Litera, 2011.
5. V. Spinei, *Moldova în secolele XI-XIV*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
6. M. Coman, *Putere și teritoriu. Țara Românească medievală (secolele XIV-XVI)*, Editura Polirom, 2013.
7. B. Murgescu, *Țările Române între Imperiul otoman și Europa creștină*, Editura Polirom, 2012.
8. Gh.I. Brătianu, *Sfatul domnesc și Adunarea Stărilor în Principatele române*, Editura Enciclopedică, București, 1995.
9. R. Theodorescu, *Civilizația românilor între medieval și modern*, vol. I-II, Editura Meridiane, 1987.
10. D. Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.

8.2. AT	Metode de predare-învățare	Observații
<i>Formarea Țării Românești și a Moldovei</i>	<i>Prelegere</i>	
<i>Românii și Cruciada Târzie</i>	<i>Prelegere</i>	
<i>Domnia, Stările și Societatea în secolul XVII</i>	<i>Prelegere</i>	
<i>Reformismul habsburgic și fanariot</i>	<i>Prelegere</i>	

Bibliografie:

1. *Istoria României* (coord. Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan), Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2004;
 2. Ioan-Aurel Pop, *Din mâinile valahilor schismatici. Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale (secolele XIII-XIV)*, Editura Litera, 2011;
 3. V. Spinei, *Moldova în secolele XI-XIV*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982;
 4. M. Coman, *Putere și teritoriu. Țara Românească medievală (secolele XIV-XVI)*, Editura Polirom, 2013;
 5. B. Murgescu, *Țările Române între Imperiul otoman și Europa creștină*, Editura Polirom, 2012;
- Gh.I. Brătianu, *Sfatul domnesc și Adunarea Stărilor în Principatele române*, Editura Enciclopedică, București, 1995.

8.3. TC	Metode de transmitere a informației	Observații
----------------	--	-------------------

Lucrare de verificare: Romanitatea Orientală la începuturile Evului Mediu	Lucrare de verificare scrisă, înaintată la termen prin Platforma eLearning: Problematizare, argumentare, sintetizare.	Termen de predare: 23.03.2026, nr. ore alocate realizării lucrării: 7.5
Lucrare de verificare: Transilvania în secolele IX-XIV	Lucrare de verificare scrisă, înaintată la termen prin Platforma eLearning: Problematizare, argumentare, sintetizare.	Termen de predare: 6.05.2026, nr. ore alocate realizării lucrării: 7.5
Lucrare de verificare: Instituții centrale: domnia	Lucrare de verificare scrisă, înaintată la termen prin Platforma eLearning: Problematizare, argumentare, sintetizare	Termen de predare: 25.05.2026, nr. ore alocate realizării lucrării: 7.5
Lucrare de verificare: Începuturile reformismului habsburgic	Lucrare de verificare scrisă, înaintată la termen prin Platforma eLearning: Problematizare, argumentare, sintetizare	Termen de predare: 5.06.2026, nr. ore alocate realizării lucrării: 7.5
Bibliografie: Tema 1: 1. Adolf Armbruster, <i>Romanitatea românilor</i>, București, 1972 (1997), cap. I, paragr. 1-3. 2. George Murnu, <i>Studii privitoare la trecutul românilor de peste Dunăre</i>, București, 1984, p. 67-129. 3. Petre P. Panaitescu, <i>Introducere la istoria culturii românești</i>, București, 1968, p. 114-122 (vezi și ediția 2000). 4. Hadrian Daicoviciu, <i>Etnogeneza românilor</i>, în vol. <i>Națiunea românilor</i>, București, 1984, p. 157-164. Tema 2: 1. Ioan Aurel Pop, <i>Români și maghiari în secolele IX-XIV</i>, Cluj, 1996, p. 148-162, 166-173, 177-184. 2. Engel Pál, <i>The Realm of St. Stephen</i>, London & New York, 2001, p. 66-83. 3. Șerban Papacostea, <i>Românii în secolul al XIII-lea</i>, București, 1993, p. 125-135, 144-164. 4. Konrad Gündisch, <i>Autonomie de stări și regionalitate în Ardealul medieval</i>, în <i>Transilvania și sașii ardeleni în istoriografie</i>. Ed. Hora, Sibiu, 2001, p. 33-53. Tema 3 1. Constantin Rezachevici, <i>Cronologia critică a domnilor din Țara Românească și Moldova, a. 1324-1881. I. Secolele XIV-XVI</i>. Ed. Enciclopedică, București, 2001, p. 19-27 (Domnia în Țara Românească și Moldova) 2. Valentin Al. Georgescu, <i>Bizanțul și instituțiile românești</i>, București, 1980, p. 41-47. 3. Emil Vărtosu, <i>Domnia în Țările Române</i>, București, 1960, p. 83-105, 183-223. 4. Andrei Pippidi, <i>Tradiția politică bizantină în Țările Române</i>, București, 1982, p. 17-52 (cap. Domnia) (vezi și ediția 2000). Tema 4 1. Șerban Papacostea, <i>Oltenia sub stăpânire austriacă</i>, București, 1971, p. 309-319 (ediția 1998, p. 310-321). 2. Pompiliu Teodor, <i>Iluminismul politic românesc</i>, în <i>idem, Interferențe iluministe europene</i>, Cluj-Napoca, 1984, p. 201-234. 3. Mathias Bernath, <i>Habsburgii și începuturile formării națiunii române</i>, Cluj-Napoca, 1994, p. 161-187. 4. David Prodan, <i>Supplex Libellus Valachorum</i>, București, 1984, p. 221-244 (ediția 1998, p. 270-291). Jean Berenger, <i>Istoria Imperiului Habsburgic. 1273-1918</i>, București, 2000, p. 329-335, 348-357, 360-		
8.4. AA	Metode de predare-învățare	Observații
Bibliografie:		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această materie ce include curs și seminarii, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)

- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. AI, SI	Cunoasterea tematicii stabilite pentru activitățile tutoriale	Examen scris	60%
10.5. TC / AA	Studentii trebuie să elaboreze și să trimită până la data limită stabilită patru <u>lucrări de verificare</u> .	Lucrări de verificare scrise și trimise până la data limită	40%
10.6. Standard minim de performanță • Predarea a cel puțin 50% din lucrările de verificare cerute. • Nota minimă de 5 (cinci) la evaluarea finală.			
11. Etichete ODT (Obiective de Dezvoltare Durabilă)			
 Nu se aplică			

Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică."